

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/83/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621204253
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5621204253.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti V. Z., nar. XX.XX.XXXX a Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, obidve deti trvale bytom X. O. XXXX/XXXXA, U. O., t. č. v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky O. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/X, U. O. - A. a otca T. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, U. O., v konaní o návrhu G. F., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. W.. V. Z. XXXX/X, U. O. - S. - D., toho času A. XXX/X, U. O. - A., za účasti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786, je p o v i n n é maloletého V. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, o d o v z d a ť do starostlivosti G. F., nar. XX.XX.XXXX.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého V. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletej Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám G. F., nar. XX.XX.XXXX od odovzdania maloletých detí do starostlivosti G. F., nar. XX.XX.XXXX.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého V. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletej Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, v spojení s § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám G. F., nar. 10.01.1991 od odovzdania maloletých detí do starostlivosti G. F., nar. XX.XX.XXXX.

IV. Neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20P/83/2021.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka G. F., nar. XX.XX.XXXX podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 10.12.2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 2 v spojení s § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktorým navrhla, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým odovzdá maloleté deti V. Z., nar. XX.XX.XXXX a Z. Z., nar. XX.XX.XXXX do jej starostlivosti a zároveň, aby súd nariadil rodičom, O. Z. a T. B.P. platiť výživné na maloleté deti v nevyhnutnej

miere. Vo veci samej sa navrhovateľka domáha zverenia maloletých detí do jej starostlivosti a uloženia povinnosti rodičom maloletých detí, O. Z. a T. B. platiť výživné na maloleté deti vo výške primeranej potrebám detí a možnostiam a schopnostiam povinného rodiča na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že maloleté deti sú na základe neodkladného opatrenia zo dňa 12.10.2021, sp. zn. 11PPOm/1/2021, právoplatného dňa 13.11.2021, dočasne zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Rodičia maloletých detí sa osobne o maloleté deti nestarajú. Matka je zamestnaná, pracuje v O., otec je tiež zamestnaný, navrhovateľka však zamestnávateľa otca nepozná. Navrhovateľka je sestrou matky maloletých detí, O. Z.. V návrhu uviedla, že má záujem o zverenie obidvoch maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Je ich príbuzná a ich vzájomné vzťahy s deťmi sú dobré, maloleté deti k nej chodia na krátkodobé pobyty a majú dobrý vzťah aj s jej dcérou G. F., nar. XX.XX.XXXX. Obe maloleté deti v rozhovore uviedli, že s návrhom súhlasia. Matka nemá žiadny záujem o maloleté deti, nekontaktuje ich. Matka uviedla, že deti by mali byť zverené otcovi (v prvom rade) s tým, že následne sa vyjadriala, že je to na rozhodnutí maloletých detí, kde chcú ísť. Otec maloletých detí s uvedeným riešením súhlasí, nemá s maloletými deťmi vybudované žiadne väzby, kontaktuje ich len sporadicky. Navrhovateľka býva spolu s maloletou dcérou G. v trojizbovom nájomnom byte. Byt je kompletne zariadený, uspôsobený tak, aby mali maloleté deti Z. vytvorené vhodné podmienky. Navrhovateľka je zamestnaná s príjmom cca 1.100 eur.

2. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

5. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

6. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

7. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčeného a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovateľka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP a vo veciach výživného podľa § 366 CMP. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté deti nachádzajú v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe, v tomto prípade uvedenému centru. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

19. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a v ňom uvádzaných skutočností súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Pri rozhodovaní súd vždy prihliada na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Z predložených listinných dôkazov mal súd osvedčené, že prvoradým záujmom je, aby maloleté deti pokiaľ existuje takáto možnosť, vyrastali v rodinnom prostredí, teda v takom, ktorý im bude poskytovať zázemie, istotu, bezpečie, keď budú v starostlivosti blízkej osoby, ktorá má záujem sa o deti starať a tieto hodnoty im poskytovať. Súd dospel k záveru, že ochrana záujmov maloletých detí vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu vo veci samej.

20. Súd mal z predložených listinných dôkazov osvedčené, že maloleté deti Z. Z. a V. Z. boli na základe Uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12.10.2021, sp. zn. 11PPOm/1/2021, neodkladným opatrením dňa 12.10.2021 o 15:00 hod. dočasne zverené z osobnej starostlivosti rodičov do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149, Liptovský Hrádok. Uvedenému rozhodnutiu predchádzalo ukončenie starostlivosti o maloleté deti v uvedenom centre dňom 11.10.2021, a to nadobudnutím právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 25.11.2020, sp. zn. 1P/74/2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.08.2021, sp. zn. 7CoP/41/2021. Týmito rozhodnutiami bolo zastavené konanie o nariadení ústavnej starostlivosti a bolo nariadené výchovné opatrenie. Maloleté deti boli teda dňom 11.10.2021 odovzdané do starostlivosti matky, ktorá však odmietla zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletých detí. Dňa 12.10.2021 sa matka dostavila na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš aj s maloletými deťmi a uviedla, že k deťom nič necíti, nechce ich a svoj názor nezmení. Matka navrhla, aby si deti vzal ich otec, prípadne jej sestra pani F., alebo pani O.. Maloleté deti sa tak prakticky po jednom dni ako boli z centra vrátené späť matke (na základe vyššie uvedených súdnych rozhodnutí), znova ocitli v starostlivosti centra. Súd dňa 13.12.2021 telefonicky kontaktoval pracovníkov Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok za účelom objasnenia aktuálnej situácie ohľadom maloletých detí. Pracovníčka centra uviedla, že pani G. F. sa o deti zaujíma, a to najmä od času ako boli znova umiestnené do centra neodkladným opatrením vydaným Okresným súdom Liptovský Mikuláš dňa 12.10.2021, sp. zn. 11PPOm/1/2021. Maloleté deti prekonali ochorenie Covid-19, boli v karanténe, preto kontakt s nimi bol obmedzený. Počas predminulého víkendu boli na pobyte u pani F.. Z pobytu sa vrátili spokojné. S pani F. sa v centre dohodli, že deti si bude brávať každý druhý víkend. Centrum si zisťovalo pomery u pani F. a jej pomery boli zisťované aj cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Jej pomery sú vyhovujúce. Pani F. býva v trojizbovom nájomnom byte, kde budú mať deti k dispozícii vlastnú izbu, spolu s jej dcérou G.. Vzťahy medzi pani F. a maloletými deťmi sú dobré. Minulý týždeň mali v centre prípadovú štúdiu. Deti sa vyjadrili, že súhlasia s tým, aby boli v starostlivosti pani F.. Otec detí, T. B., súhlasil so zverením detí do starostlivosti pani F.. S deťmi nemá taký vzťah, aby ho rešpektovali, sú len v občasnom kontakte. On navyše ani nemá vyhovujúce bytové podmienky, aby sa o deti mohol postarať. Pracovníci centra tiež uviedli, že matka detí mala problematickú komunikáciu s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, obracala sa preto prevažne na centrum, kde jej bolo ponúknuté aj psychologické poradenstvo.

21. Súd konštatuje, že vzhľadom na dlhodobu narušený vzťah medzi matkou a maloletými deťmi, nie je možný návrat maloletých detí do domáceho rodinného prostredia k matke. Je v záujme maloletých detí, pokiaľ blízka osoba z rodinného prostredia prejaví o ne úprimný záujem, aby mali možnosť vyrastať v rodine. Je to podstatné a mimoriadne dôležité pre ich zdravý psychický, fyzický aj sociálny vývin. A to obzvlášť z dôvodu, že maloleté deti sú vo veku, kedy prechádzajú do obdobia dospelosti, vyznačujúceho sa zvýšenou citlivosťou na seba samého, na svoje okolie, na potrebu mať stabilné prostredie a pocit bezpečia v rodinnom zázemí. Na základe uvedených skutočností, prihliadajúc najmä na zdravie a riadny vývin maloletých detí, súd vyhovel návrhu a podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým Centru pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, kde sa momentálne maloleté deti nachádzajú, uložil povinnosť odovzdať maloleté deti Z. Z. a V. Z. dočasne do starostlivosti navrhovateľky G. F., ktorá je blízkou príbuznou maloletých detí, ich tetou.

22. Súčasne súd na návrh navrhovateľky uložil matke a otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí v nevyhnutnej miere, a to sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima (životné minimum je od 01.07.2021 na úrovni 99,56 eur) na nezaopatrené neplnoleté dieťa, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 29,87 eur mesačne. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných

potrieb maloletých detí. O tejto výške výživného bolo rozhodnuté s poukazom na § 62 ods. 3 Zákona o rodine ako o minimálnej zákonnej výške výživného, z dôvodu, že súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov na to, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Bez ohľadu na to, aký majú rodičia príjem a aké sú ich majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby maloletých detí, sú povinní zo zákona prispievať na výživu maloletých detí aspoň v minimálnom rozsahu, čo je aktuálne 29,87 eur mesačne na každé dieťa. Výživné sú matka a otec povinní platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca na účet navrhovateľky. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

23. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľka podala spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia aj návrh na začatie konania o zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletých detí. Po dokazovaní vo veci samej súd určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletých detí a súčasne schopnostiam a možnostiam rodičov maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).